

samen sterk in HR

ZODAT IEDEREEN MET PLEZIER IN HET PRIMAIR ONDERWIJS WERKT

EXPERT OP HET GEBIED VAN DUURZAME INZETBAARHEID, VERZUIM, ARBO EN SHRM

Onderwijs

Het is hectisch in onderwijsland. Het lerarentekort is niet opeens opgelost. De werkdruk is vaak hoog. Er is veel uitval door ziekte. Te weinig mensen kiezen voor het vak, te veel verlaten het onderwijs weer. Wat kun je doen als school? Nog een invaller? Klassen samenvoegen? De dag omgooien? Of toch een onbevoegde voor de klas? Het zijn pleisters. Je weet het, maar voor nu is het een oplossing.

Hoe krijgen we de rust terug in het onderwijs? Niet tijdelijk, maar voor de lange termijn. Want dat creëert ruimte. In de hoofden en agenda's. Zo ontstaat er tijd om verder te kijken dan vandaag. Naar wat mensen nodig hebben en wat organisaties sterker maakt. Hoe fijn is dat!

Wij zijn VfPf, de rustzaaiers in de onderwijswereld. Wij geloven in duurzame oplossingen. Met onze jarenlange ervaring in HR gaan we verder dan het blussen van brandjes. Het onderwijs kennen we als onze broekzak. Daarom snappen we de uitdagingen, voelen we ons betrokken bij de situatie en zijn we erop gebrand iedereen vooruit te helpen.

Als rustzaaiers brengen we het overzicht in de alledaagse hectiek. Met frisse blik vinden we de kern van het probleem. We nemen de tijd, geven aandacht en ondersteunen bij elke stap. Samen zorgen we voor schoolorganisaties die de zaken op orde hebben en tegen een stootje kunnen. Nu en in de toekomst. Met VfPf leggen we de basis voor groei en stabiliteit. Zodat iedereen met plezier aan het werk is en blijft.

VfPf (Vervangingsfonds/Participatiefonds)

Voor het primair onder

Samen bouwen aan een sterke schoolorganisatie

6

Wat werkt voor jou?

Gericht aan de slag vanuit een strategische analyse

34

SHRM

Lerende organisatie, Strategische Personeelsplanning en Subsidie Lerend Werken.

Duurzame inzetbaarheid

Bouwen aan duurzame inzetbaarheid, 4 thema's om het gesprek aan te gaan, werkgeluk, Dialoogkaart, Duurzame Inzetbaarheidsindex en de regeling professionalisering en duurzame inzetbaarheid.

10

Wat doet VfPf nog meer?

Advies op mobiliteit, van-werk-naar-werk en een collectief vangnet voor kosten vervanging en werkloosheid

Een stevige basis voor starters

Effectief inductieprogramma en startersbegeleiding

Wij staan voor je klaar

Onze experts bij regioteams, helpdesk en adviescentrum

39
40
42

18

Verzuim

Minder verzuim, meer continuïteit, grip op verzuim en verzuim voorspellen met het model van VfPf.

Colofon

Dit magazine is een uitgave van het Vervangingsfonds/Participatiefonds (VfPf). Alle rechten voorbehouden. Meer informatie vind je via vfpf.nl. Opmerkingen over de content kan via redactie@vfpf.nl.

Disclaimer

Aan de inhoud van dit magazine kunnen geen rechten worden ontleend. Hoewel bij de samenstelling van deze uitgave uiterste zorg is besteed aan de juistheid van de informatie, aanvaardt VfPf geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden of gevolgen van het gebruik van deze informatie.

© 2026 Vervangingsfonds/Participatiefonds

Wat werkt voor jou?

Gericht aan de slag vanuit een strategische analyse

Iedereen wil dat een schoolorganisatie een fijne en gezonde werkplek is. Een plek waar mensen de ruimte krijgen om te groeien en waar teams klaar zijn voor de toekomst. Waar iedereen met plezier aan het werk is en ook blijft. Maar hoe zorg je daarvoor?

Uitzoomen

Dat begint door uit te zoomen en een helder beeld te krijgen van waar je als schoolorganisatie staat. Niet alleen wat erbinnen speelt, maar ook wat buiten je organisatie leeft. Nu en op de lange termijn. Hoe kom je daar als je wordt geleefd door de waan van de dag en alleen maar bezig bent met brandjes blussen? Bij VfPf geloven we in een aanpak die verder gaat dan alleen het bestrijden van symptomen. In plaats van pleisters plakken, kijken we naar duurzame oplossingen.

Een helder beeld als startpunt

De kern van onze werkwijze is helder: wij geven een schoolorganisatie inzicht in waar ze nu staan en waar de uitdagingen en kansen liggen. Daarvoor kijken we naar:

1. **De data:** analyse op verzuimcijfers, in-, door- en uitstroom, medewerkerstevredenheid en trends in het onderwijs
2. **De organisatie:** inzicht in de bedrijfsvoering en processen binnen de schoolorganisatie met focus op SHRM
3. **De omgeving:** de invloed van de externe en regionale ontwikkelingen, en de arbeidsmarktdynamiek

Als het beeld eenmaal scherp is, helpen wij het schoolbestuur om vanuit eigen regie toekomstbestendige keuzes te maken.

Een gerichte aanpak, geen losse acties

Onze aanpak bestaat uit:

- Strategische gesprekken op bestuurs- en HR-niveau
- Een analyse, onderbouwd door data en gericht op het primair onderwijs (de Organisatiescan)
- Een advies op maat, vanuit een strategie passend bij jouw unieke situatie

Je krijgt natuurlijk vaste aanspreekpartners: onze adviseurs begeleiden en adviseren je persoonlijk. Zo bouwen we samen aan een sterke en veerkrachtige organisatie.

"Ik blijf betrokken als sparringpartner. Zo zorgen we ervoor dat scholen niet alleen vandaag, maar ook over vijf of tien jaar een stabiele en aantrekkelijke werkomgeving bieden voor onderwijspersoneel."

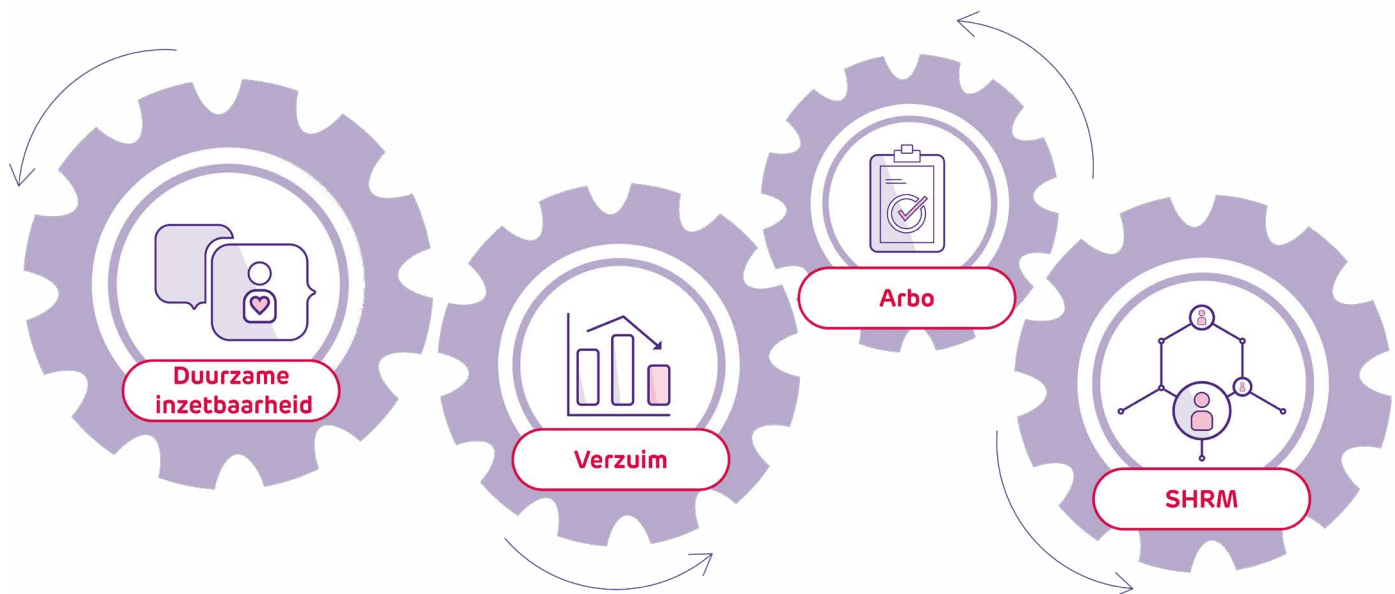
Adviseur VfPf

Wat is de Organisatiescan?

De Organisatiescan geeft inzicht in de huidige situatie van het HR-beleid. De scan is ontwikkeld in samenwerking met TNO en is specifiek afgestemd op de context van het primair onderwijs.

- ➔ Het bestaat uit een module bestuursinformatie met vier onderdelen die samen een beeld geven van de organisatiekenmerken, ambities, trends en beschikbare middelen.
- ➔ Mogelijke uitbreiding: De module Inzicht in duurzame inzetbaarheid, die de situatie en de beleving van het duurzame inzetbaarheidsbeleid in kaart brengt.

Door deze combinatie ontstaat een rijk en betrouwbaar beeld van hoe het beleid wordt beleefd én waar ruimte is voor ontwikkeling.

“De analyse gaf ons niet alleen inzicht maar ook erkenning. We konden onderbouwen waar onze kracht ligt én waar we moeten bijsturen.”

Bestuurder van een middelgroot bestuur uit Noord-Holland

Het resultaat

Een advies met heldere aanbevelingen waar je als schoolorganisatie direct mee aan de slag kunt. De analyse brengt precies in kaart waar de grootste kansen liggen en welke acties de meeste impact hebben. Bovendien ondersteunt een expert van VfPf je daarbij. Zo weet je niet alleen aan welke knoppen je moet draaien, maar ook hoe je gerichte verbeteringen door kunt voeren. Dit helpt je om je tijd en energie te richten op wat écht verschil maakt.

Hoe staat jouw organisatie ervoor?

Bij VfPf helpen we schoolorganisaties om zelf zicht te krijgen op hun situatie. Geen standaardoplossingen, maar maatwerk dat past bij jullie situatie. Zo geeft onze strategische analyse inzicht in waar je nu staat én waar je nog kunt groeien op het gebied van duurzame inzetbaarheid, verzuim, arbo en SHRM. We helpen je bij vragen als:

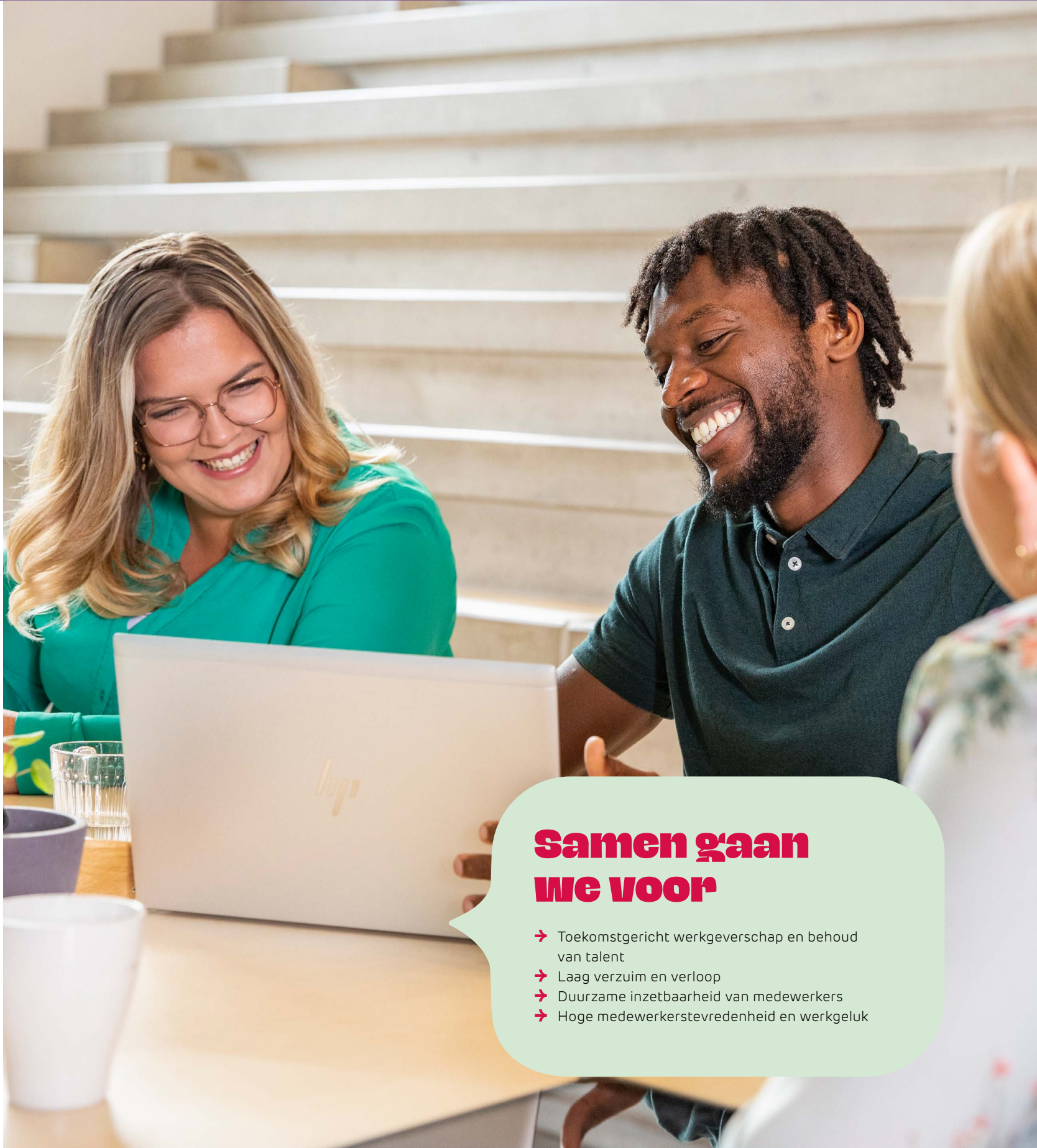
- Hoe ervaren medewerkers hun eigen rol?
- Welke ondersteuning hebben leidinggevenden nodig?
- Welke middelen en regelingen zijn beschikbaar?
- Hoe draagt de organisatiecultuur bij aan vitaliteit en werkplezier?
- Waar komt het verzuim écht vandaan?

Dat brengt rust en overzicht. En kun je gericht verder met het koersplan, strategische personeelsplanning en professionaliseringsbeleid.

De stap vooruit

Ook na het advies blijven we betrokken. We ondersteunen bij het opstellen van een concreet plan van aanpak, monitoren de voortgang en stellen bij waar nodig. Of het nu gaat om het stimuleren van duurzame inzetbaarheid, terugdringen van het verzuim, het op orde krijgen van het arbobeleid, het versterken van het SHRM-beleid of een combinatie van deze thema’s: je kunt altijd bij ons terecht.

Wil je weten hoe het ervoor staat met jouw schoolorganisatie? Neem contact op met jouw aanspreekpunt via vfpf.nl/regioteams.

Samen gaan we voor

- ➔ Toekomstgericht werkgeverschap en behoud van talent
- ➔ Laag verzuim en verloop
- ➔ Duurzame inzetbaarheid van medewerkers
- ➔ Hoge medewerkerstevredenheid en werkgeluk

Duurzame inzetbaarheid

Zorg voor je mensen dan zorgen zij voor het onderwijs

Hoe zorg je ervoor dat jouw medewerkers met plezier aan het werk zijn en blijven? Dat hun energie in balans is en hun kennis op peil, ondanks de uitdagingen waar de onderwijswereld mee kampt? VfPf ondersteunt scholen bij het zorgen voor een prettige omgeving waar kundige en gemotiveerde mensen werken.

Zit jij met vragen als:

- ➔ Hoe integreren we de PDI-regeling uit de cao in ons DI-beleid zodat deze bijdraagt aan de inzetbaarheid van medewerkers?
- ➔ Hoe vertalen we de visie en de ambities op duurzame inzetbaarheid naar de dagelijkse praktijk?
- ➔ Wat kunnen we doen om aantrekkelijker te worden als werkgever?

Samen bouwen

Onze RADI-gecertificeerde experts bieden tijd, tools en begeleiding om duurzame oplossingen te ontwikkelen die écht werken. Of het nu gaat om het integreren van de PDI-regeling, het vertalen van visie naar dagelijkse praktijk, of het versterken van je werkgeverschap, je kunt altijd bij ons terecht. Samen zetten we steeds een stapje vooruit.

Onze aanpak is altijd afgestemd op de praktijk. We ondersteunen op drie niveaus: de organisatie als geheel, leiderschap en de medewerkers & teams. Daarbij staan een open dialoog en een positieve organisatiecultuur centraal.

We helpen scholen om een omgeving te creëren waarin mensen zélf de regie kunnen nemen over hun inzetbaarheid. Zodat ze vitaal, bekwaam, bevlogen, en wendbaar zijn.

“Voor mij is mijn inzet pas echt geslaagd als duurzame inzetbaarheid structureel ingebed is in een school. Helemaal fantastisch als dit ook wordt meegenomen in ontwikkelgesprekken, zodat het echt verweven is in de dagelijkse praktijk en beleid.”
RADI-gecertificeerde expert VFPf

Duurzame inzetbaarheid betekent:
een leven lang vitaal en met plezier aan het werk. Dit gaat over nu en de toekomst. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgever en medewerker.

Wat duurzame inzetbaarheid oplevert*

- Minder verzuim = minder lesuitval
- Lagere kosten door minder vervanging
- Betere onderwijskwaliteit
- Hogere medewerkerstevredenheid en bevlogenheid
- Behoud van (nieuwe) medewerkers
- Werkgeluk straalt af op leerlingen. Gelukkige leraren creëren een positief leerklimaat
- Betere prestaties: Gelukkige en duurzaam inzetbare leerkrachten presteren beter, zijn meer betrokken en hebben minder kans op uitval

Dit maakt écht het verschil*

Balans werkdruk en werk/privé

Aandacht voor balans draagt aantoonbaar bij aan het voorkomen van verzuim. Scholen die hier actief op inzetten, hebben tot wel bijna 2%-pt minder verzuim dan het landelijk gemiddelde..

Ontwikkelingsmogelijkheden

Investeren in professionele groei is essentieel voor personeelsbehoud. Scholen die dit goed faciliteren, kennen ruim 1%-pt minder uitstroom dan gemiddeld.

De voorspellers voor werkgeluk

Levensgeluk, beroepstrots, een positieve energiebalans en autonomie zijn belangrijke elementen bij werkgeluk. Dit vraagt om bespreken én meten, zowel in het team als één-op-één.

➔ vfpf.nl/duurzame-inzetbaarheid

* Bronnen: VFPf, Klassewerkplekonderzoek 2025 en Staat van het onderwijs 2025

Duurzame inzetbaarheid begint bij leiderschap:

4 belangrijke thema's

Als schoolleider of bestuurder heb je de sleutel in handen om een cultuur te creëren waarin medewerkers zich ontwikkelen én gezond aan het werk blijven. Dat gaat of staat met de dialoog die je voert. Maar hoe voer je dat goede gesprek op een manier die écht werkt? Deze 4 thema's helpen je een stapje vooruit.

1

Vitale medewerker

Heeft veerkracht en voldoende fysieke en mentale energie, zowel thuis als op het werk.

Besprek: fysieke en mentale gezondheid, energie, stressbestendigheid en werk-privébalans.
Tip: vraag bijvoorbeeld eens "Hoe zorg jij voor ontspanning in je werk?"

2

Bekwame medewerker

Heeft de juiste kennis, vaardigheden én de ruimte om te blijven ontwikkelen, om mee te bewegen met veranderingen.

Besprek: vakinhoudelijke kennis, digitale vaardigheden, leerdoelen en ontwikkelbehoeften.
Tip: vraag bijvoorbeeld eens "Wat verdwijnt er aan kennis als jij de organisatie verlaat?"

3

Bevlogen medewerker

Haalt plezier en motivatie uit het werk en voelt zich verbonden met de organisatie.

Besprek: werkplezier, motivatie, waarden, samenwerking en autonomie.
Tip: vraag bijvoorbeeld eens "In welke mate voel je de vrijheid om je werk zelf in te vullen?"

4

Wendbare medewerker

Kan goed omgaan met verandering en neemt regie over de eigen loopbaan.

Besprek: leerstijl, loopbaanregie, flexibiliteit en toekomstvisie.
Tip: vraag bijvoorbeeld eens "Als morgen je baan ophoudt te bestaan, wat ga je dan doen?"

Onderzoek toont aan dat waardering en ondersteuning vanuit de leidinggevende van grote invloed is op het werkgeluk en de inzetbaarheid van medewerkers.

Direct aan de slag?

Onze Dialoogkaart helpt je op weg met voorbeeld-vragen en praktische tips. Ga naar vfpf.nl/de-dialoogkaart-en-het-inzetbaarheidsplan.

DIX

Een frisse blik op duurzame inzetbaarheid

Hoe vitaal, gemotiveerd en toekomstbestendig zijn de medewerkers in jouw schoolorganisatie? De Duurzame Inzetbaarheidsindex (DIX) geeft hier helder inzicht in. Het is een krachtig instrument om duurzame inzetbaarheid op de agenda te zetten. Medewerkers vullen de DIX online in en ontvangen direct een persoonlijk inzetbaarheidsrapport met antwoorden op vragen als:

- Hoe gezond en gemotiveerd ben ik?
- Sluiten mijn kennis en vaardigheden aan op mijn werk?
- Pas ik over vijf jaar nog steeds bij het werk dat ik nu doe?

Op basis van hun resultaten krijgen medewerkers praktische tips om zelf aan de slag te gaan met thema's als mentale en lichamelijke gezondheid, werk-privébalans en persoonlijke ontwikkeling. Voor schoolorganisaties biedt de DIX ook waardevolle inzichten op groepsniveau (vanaf 30 deelnemers). Deze uitkomsten helpen bij het vormgeven van beleid en het maken van strategische keuzes rondom duurzame inzetbaarheid.

 Goed om te weten: het gebruik van de DIX is zonder extra kosten.

De DIX maakt duurzame inzetbaarheid concreet, persoonlijk én bespreekbaar. Een slimme stap richting een gezonde en toekomstgerichte schoolorganisatie.

"Dit instrument helpt scholen om keuzes te maken die echt passen bij hun mensen. Dat geeft vertrouwen dat je je zaken écht goed kunt regelen." adviseur VFPf

Er is meer mogelijk...
Welke scan of tool past bij de uitdagingen van jouw schoolorganisatie? DIX is één van de instrumenten die VFPf na een strategische analyse en advies inzet om duurzame inzetbaarheid inzichtelijk te maken. Ontdek samen met onze experts wat het beste aansluit bij jouw organisatie.

Werkgeluk

begint bij de basis

Justa Heijm is directeur van Dok10 en de Driemaster, beide scholen in Amsterdam-Noord, in uitdagende wijken. Beide ook Klassewerkplek, scholen met hoog werkgeluk onder de medewerkers. En daar werken ze elke dag aan.

“Er bestaat niet zoiets als één knop waar je aan kunt draaien om werkgeluk ‘aan’ te zetten in je team. Het is een combinatie van maatregelen, die bovendien voor iedereen anders zijn. Maar wat wel altijd geldt, is dat je basis op orde moet zijn. Anders worden je medewerkers nooit gelukkig. Je kunt nog zoveel cadeautjes en complimentjes geven, mensen blijven alleen als de basis goed is.

Op Dok10 hebben we daarvoor eerst gewerkt aan ons eigen team. We hadden te veel tijdelijke krachten. In plaats van tijd te besteden aan het inwerken van uitzendkrachten, hebben we onze energie gestoken in het opleiden van onze 3 onderwijsassistenten die inmiddels volledig bevoegd zijn. Dat we nu een vast team hebben, zonder tijdelijke invulkrachten, hebben we gevierd als belangrijke mijlpaal.

Daarna hebben we kritisch naar onszelf gekeken: wat moet er gebeuren zodat we het zelf ook de leukste school van Nederland vinden? Om dat te bereiken, richten we ons vooral op wat werkt. **Want niets is zo slecht voor je werkgeluk als frustratie.** Als je ergens een heel jaar aan werkt, dan wil je dat het resultaat oplevert.

Zo hebben we onderzocht: wat is bewezen goed spellingsonderwijs volgens de wetenschap? Dat hebben we vervolgens vergeleken met onze eigen methodiek. Daaruit bleek dat invuloefeningen minder goed werken dan zelf een tekst schrijven. Elk half jaar monitort de interne begeleider zo wat wel en niet werkt. Zij houdt de koers in de gaten.

Die koers naar beter onderwijs voor de kinderen, is waar we met elkaar aan werken. Daar doen we het voor. En die intrinsieke motivatie en trots zorgt dat iedereen hier met plezier werkt.”

Sturen op werkgeluk is een strategisch middel om duurzame inzetbaarheid te versterken en structureel verzuim te verlagen. Download de kenniskaart **Werkgeluk**, een slimme zet voor sterke scholen via vfpf.nl/werkgeluk

Professionalisering en duurzame inzetbaarheid

Het PDI-budget

Hoe werkt de regeling?

Al goed op weg...

- Is er een actueel meerjaren professionaliseringsbeleid?
- Is duurzame inzetbaarheid onderwerp van gesprek binnen de gesprekkencyclus?
- In hoeverre is deze regeling (al) onderdeel van het DI-beleid binnen de organisatie?

Aan de slag!

Benieuwd hoe het PDI-budget werkt en wat het oplevert voor jouw school? Download de folder voor een overzicht, alle regels en uitzonderingen en veelgestelde vragen via vfpf.nl/pdi-regeling.

Download de
inspiratiefolder

Bij de les: minder verzuim, meer rust in de school

Houden dit soort vragen jou bezig?

- ➔ Is ons verzuimbeleid wel effectief?
- ➔ Hoe hoog is ons verzuim eigenlijk en wat betekent dat?
- ➔ Waar komt het verzuim op onze school vandaan, wat zijn de oorzaken?
- ➔ Hoe kan ik als schoolleider iets aan het verzuim doen?
- ➔ Wat werkt in de praktijk en welke regels zijn van toepassing?

Het ziekteverzuim in het primair onderwijs is zorgwekkend hoog. Dat is een probleem, maar ook een enorme kans: wie verzuim weet terug te dringen, maakt écht het verschil. Minder verzuim betekent minder druk op collega's, minder gedoe met vervanging en lagere kosten. Maar vooral meer rust en continuïteit in de klas.

Verzuim verlagen lukt niet van de ene op de andere dag. Daarvoor is een brede aanpak nodig. Veel organisaties richten zich vooral op curatie en preventie, en dat is belangrijk. Maar door óók te investeren in het versterken van medewerkers (amplitie), zet je grotere stappen. Onderzoek laat zien dat verzuim lager is op plekken waar medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en werkgeluk ervaren. VfPf helpt scholen om verzuim duurzaam terug te dringen, door te werken aan alle drie de knoppen: curatie, preventie én amplitie.

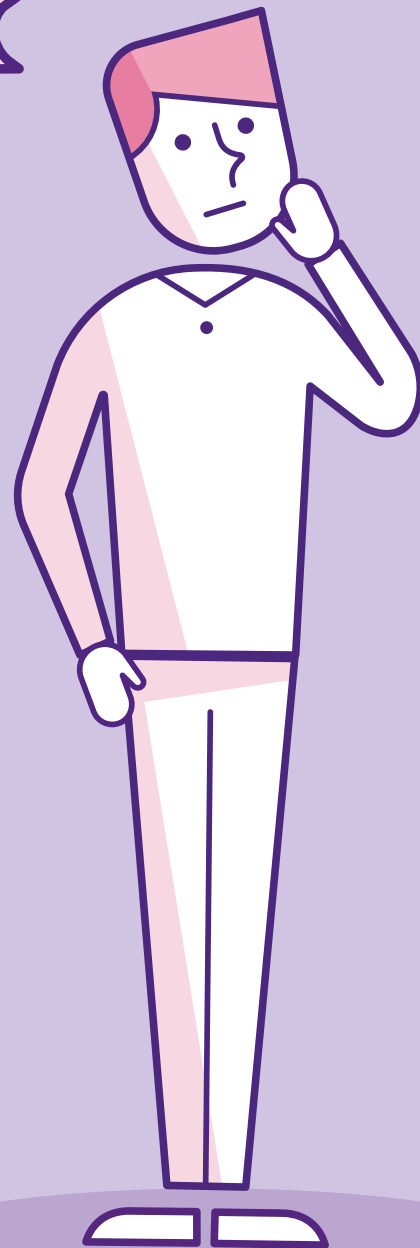
Hoe doen we dat?

Goed verzuimmanagement bestaat uit een aantal bouwstenen. Samen met je adviseur van VfPf 'inspecteer' je de bouwstenen die gezamenlijk het verzuim binnen je organisatie bepalen. We kijken bijvoorbeeld naar beleid, leiderschap, de samenwerking met de arbodienst en de data die beschikbaar zijn. Met frisse perspectieven zetten we concrete acties in gang, afgestemd op jouw situatie. Met als resultaat: meer fte's aan het werk op je school. Zodat iedereen met een gerust gevoel aan de dag van morgen kan beginnen.

➔ vfpf.nl/verzuimbeleid

Hoeveel fte
hebben jullie
nodig om met
rust de dag te
starten?

Geen quick fix maar een duurzame verandering

Het verzuim bleef hoog, vervanging regelen werd steeds lastiger en de werkdruk nam toe. Bij Stichting CPOV in Veenendaal zagen ze het al langer. Tijd voor een andere aanpak. Samen met VfPf gingen ze aan de slag. Niet met een standaardplan, maar met een aanpak die past bij hun organisatie. Want verzuim verlagen is maatwerk.

CPOV ging aan de slag met verzuim

"Als werkgever wil je goed voor je mensen zorgen," zeggen de HR-medewerkers bij CPOV. "Maar dan moet je wel weten wat er speelt. We wilden grip krijgen op verzuim en zorgen voor meer werkplezier."

"Het was tijd om de diepte in te gaan en écht stappen te zetten."

Van losse afspraken naar één lijn

De eerste stap? Alles op een rij zetten. "We zagen dat elke school het net even anders deed," vertelt de HR-medewerker. "De één liet zich ziekmelden via een appje, de ander wilde een telefoontje. Dat zorgde voor onduidelijkheid." Met hulp van VfPf werd een helder, organisatie breed beleid opgesteld. Niet alleen over ziekmeldingen, maar ook over hoe je samenwerkt met de bedrijfsarts en hoe je langdurig zieken goed begeleidt.

Meer aandacht voor terugkeer

Een belangrijk inzicht: terugkomen na ziekte is niet altijd simpel. "We hebben nu een checklist voor re-integratie. Zo zorgen we dat collega's zich echt gesteund voelen." Ook amplitie krijgt meer aandacht. "We organiseren nu vaker iets leuks, zoals een pubquiz of sportactiviteit. Dat klinkt misschien klein, maar het doet veel voor de sfeer."

Een aanpak die blijft

De samenwerking met VfPf voelt voor CPOV als een verlengstuk van het team. "Ze denken mee, kennen het onderwijs en weten wat werkt. We blijven samen kijken hoe we kunnen verbeteren."

Ook de regie pakken? De adviseurs van VfPf staan voor je klaar.

→ vfpf.nl/verzuim

Meer grip op verzuim

Leren van data en het gesprek aangaan

Het ziekteverzuim in het PO is al jaren hoog. Geen nieuws, maar wel een signaal. Want achter elk cijfer schuilt een verhaal: een leerkracht die op zijn tandvlees loopt, een team dat steeds moet bijspringen, een bestuurder op zoek naar grip. Wil je weten hoe je organisatie er nu voor staat, maar ook straks? VfPf heeft een model om verzuim te voorspellen. Kan dat? Jazeker!

Een blik vooruit

"We kijken naar verzuim, maar ook naar in-, door- en uitstroom," zegt Matthijs Goedvolk, business-analist bij VfPf. "Zo kun je verbanden leggen die iets zeggen over de toekomst."

Het model van VfPf voorspelt hoe het verzuim zich bij een schoolorganisatie gaat ontwikkelen. Niet tot op de procentpunt nauwkeurig, maar wel of het stabiel blijft, licht stijgt of juist flink toeneemt. Dat is gebaseerd op verschillende factoren, zoals het aantal verzuimmeldingen, de verzuimduur, seizoensinvloeden en de leeftijd van medewerkers.

Meer dan een glazen bol én verrassend accuraat

"Het klinkt misschien als een glazen bol," zegt Matthijs, "maar in 75% van de gevallen zitten we goed met onze voorspelling. Dan hoop je dat scholen op tijd ingrijpen."

"Met gerichte acties – zoals aandacht voor leiderschapsstijl, werkgeluk of vitaliteit", vult verzuimexpert van VfPf Silvia Gommans aan. "Bij een tweede meting kun je dan zien wat het effect is geweest. Dat maakt het inzichtelijk en concreet", vult verzuimexpert van VfPf Silvia Gommans aan.

Van data naar dialoog

"Het verhaal achter de data is minstens zo belangrijk", vertelt Silvia. Zij komt regelmatig bij schoolbesturen over de vloer. "Met de data uit onze systemen bij de hand begin ik altijd met een goed gesprek. Wat staat er in het koersplan? Wat zijn jullie ambities? En hoe verhoudt zich dat tot de inzetbaarheid van personeel?"

De combinatie van data en dialoog levert vaak verrassende inzichten op, die het gesprek op gang brengen. "Dan gebeurt er iets. Soms zie je dat het gemiddelde verzuim op bestuursniveau redelijk stabiel lijkt, maar dat er op één locatie opvallend veel uitval is," geeft Silvia aan. "Dan kun je gericht kijken: wat gebeurt daar? Als je weet dat het verzuim waarschijnlijk gaat stijgen, kun je op tijd in actie komen."

Verzuim voorspellen in de praktijk

Bestuurder en HR-adviseur
van stichting Primenius in gesprek
met Johan Werkman van VfPf.

Stichting Primenius ging aan de slag
met het verzuimprognosemodel van VfPf.
Welke inzichten kregen zij?

Wat maakt dit model anders dan de cijfers die jullie al hadden?

HR-adviseur van Primenius: "We volgen verzuimcijfers via ons personeels-systeem en de arbodienst, maar een cijfer alleen zegt weinig. Is het verzuim bijvoorbeeld hoog onder jonge medewerkers door werkdruk? Hoe is de verzuimduur verdeeld? En hoe kijken we als organisatie naar verzuim? Omdat het model van VfPf allerlei factoren van verzuim meeneemt in de berekening, geeft het meer informatie. En weten we aan welke knoppen we kunnen draaien."

Wat levert onze samenwerking jullie op?

Bestuurder van Primenius: "Het gevoel van urgentie heerst al, maar met de voorspelling over de verzuimcijfers hebben we de goede basis om in gesprek te gaan met schooldirecteuren. Bij ons bleek dat verzuim oploopt als we gelijk blijven handelen, zelfs mét de aandacht die we nu voor verzuim hebben."

Van verzuim naar werkgeluk

Verzuimcijfers vertellen niet het hele verhaal. Ook investeren in duurzame inzetbaarheid en werkgeluk helpt om verzuim terug te dringen. Als leidinggevende speel je hierin een sleutelrol. Jouw betrokkenheid en sturing maken het verschil. Door aandacht te geven aan professionele groei, een gezond werkklimaat, autonomie en verbinding, geef je werkgeluk de ruimte. En dat werkt door in lagere verzuimcijfers.

Benieuwd wat VfPf voor jouw organisatie kan betekenen?

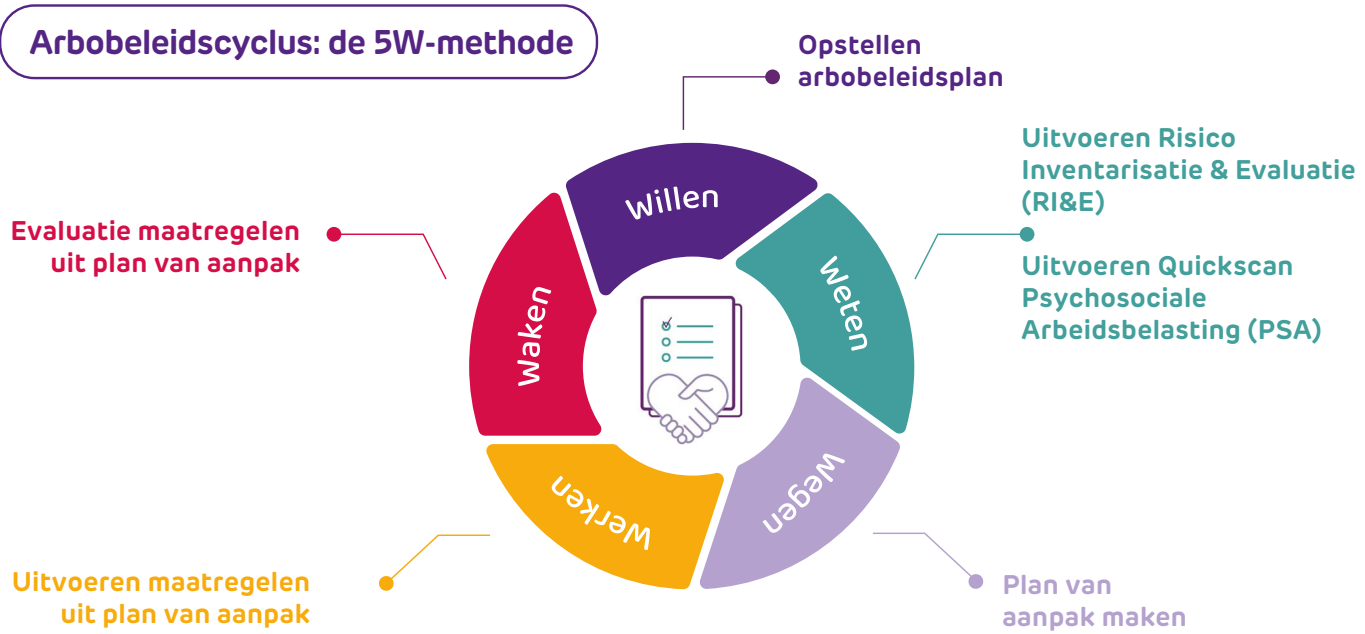
Ontdek hoe verzuimdata én de dialoog helpen om verzuim te verminderen en voor te sorteren op de toekomst. Onze experts geven je de tijd en tools om te bouwen aan een toekomstbestendige organisatie. Bekijk meer op:

→ vfpf.nl/verzuimprognose

Arbo

Veilig en gezond werken

Waar begin je? Bij een succesvol arbobeleid! Dit omvat alles wat een werkgever doet om medewerkers veilig en gezond te laten werken. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn. Met de onderstaande 5 stappen leg je een stevig fundament voor het SHRM-, verzuim- en duurzaam inzetbaarheidsbeleid:

Jouw partner in arbobeleid

Je staat er niet alleen voor bij het ontwikkelen en uitvoeren van arbobeleid. Onze experts kennen het primair onderwijs en begrijpen de samenhang met verzuim en duurzame inzetbaarheid. Door kennis te delen en samen te werken, krijg je niet alleen antwoorden, maar ook de tools om zelfstandig verder te groeien naar een toekomstbestendige organisatie.

→ vfpf.nl/arbo

Vraag jij je dit ook weleens af?

- Hoe kun je ongewenst gedrag van collega's op een professionele manier bespreekbaar maken bij de leidinggevende?
- Wat doet de arbodienst en wat ligt bij ons?
- Wat zijn de blinde vlekken in ons arbobeleid?

Gebbruik de Arbomeester voor je RI&E en Quicksan!

Arbomeester is speciaal gemaakt voor het primair onderwijs. Een instrument ontwikkeld met TNO. Het is gekoppeld aan de Arbocatalogus PO en altijd actueel. En het mooiste, je mag het gratis gebruiken. Met Arbomeester breng je stap voor stap de arbeidsrisico's op school in kaart.

Waarom Arbomeester?

- Gebruiksvriendelijke online omgeving die je stap voor stap door het RI&E-proces leidt
- Automatische generatie van een plan van aanpak met aandachtspunten
- Directe koppeling met de Arbocatalogus PO voor praktische oplossingen
- Op ieder moment inzicht in de stand van zaken op al je aangesloten scholen
- Optimale ondersteuning voor preventiemedewerkers

Wat anderen zeggen over Arbomeester

- Alle stappen zijn duidelijk en staan klaar, we hoeven alleen maar aan te vinken.
- De onderwerpen komen snel en systematisch aan de orde.
- Alles is helder beschreven in vergelijking met andere RI&E instrumenten.

→ arbomeester.nl

TIP **BEGIN GEWOON 'ERGENS'**

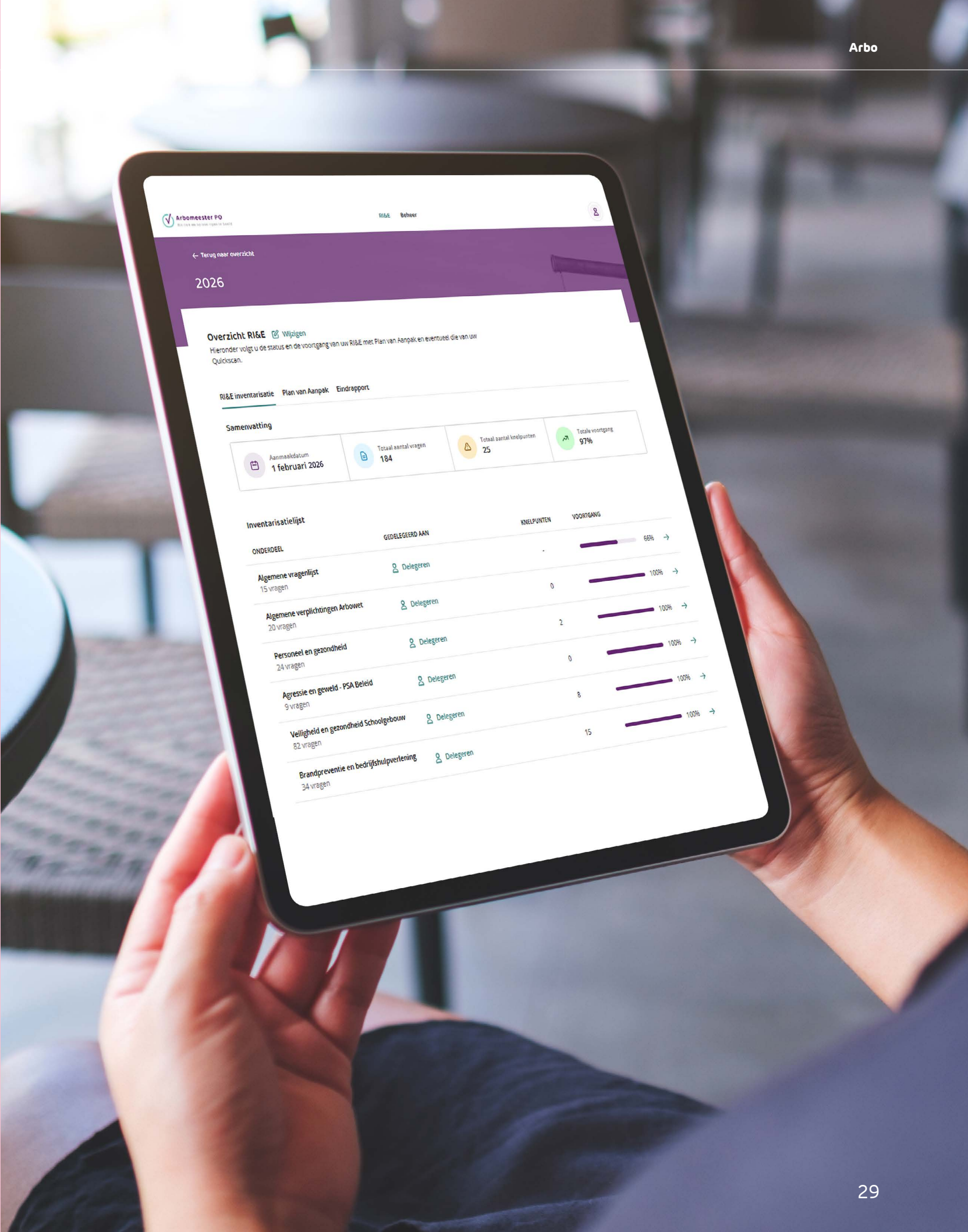
"Het uitvoeren van het Plan van aanpak dat uit je RI&E komt lijkt een taaie klus. De ervaring leert dat het, als je er eenmaal mee aan de slag bent, heel duidelijk wordt hoeveel winst het de organisatie oplevert."

Arbo Adviescentrum PO

Wil je extra ondersteuning?

Het Arbo Adviescentrum PO staat elke werkdag voor je klaar.

✉ arbo-advies@vfpf.nl
☎ 088 - 837 30 30

De Arbo-catalogus PO

jouw praktische gids voor een gezond werkklimaat

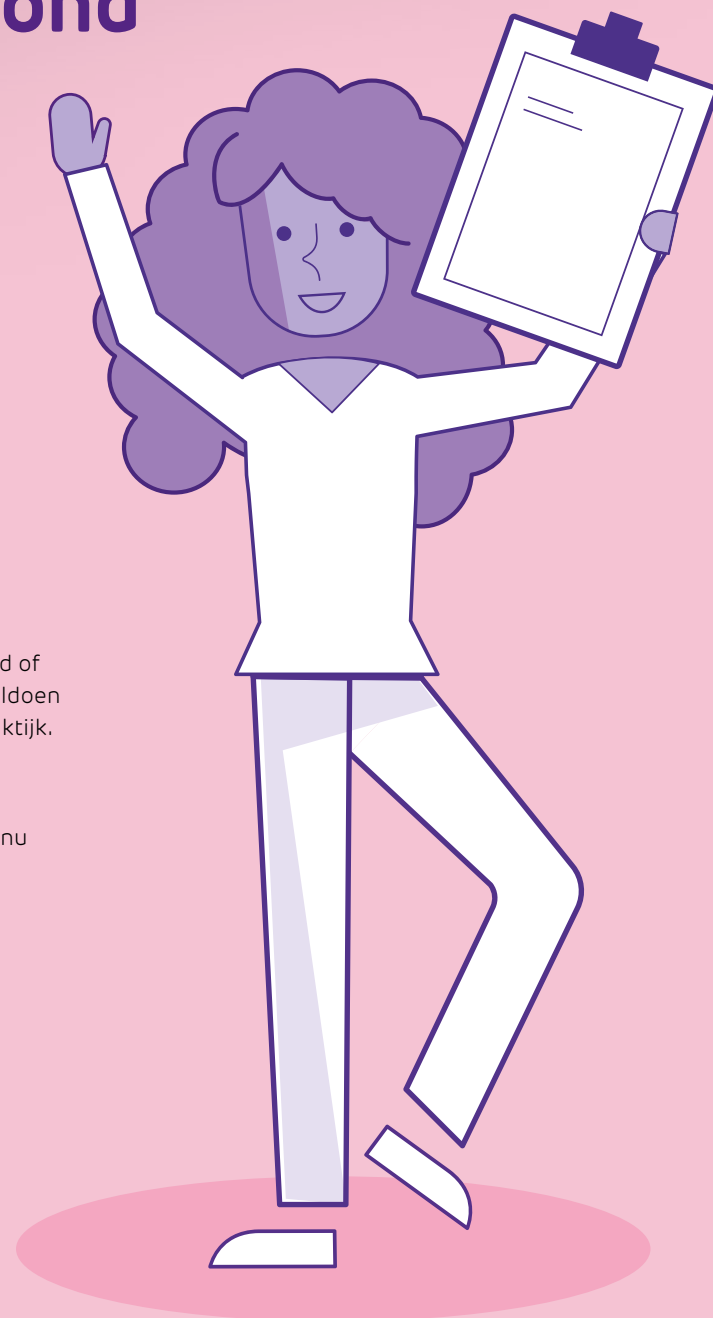
Geen ingewikkelde theorie, maar heldere richtlijnen en toepasbare oplossingen. Precies wat je nodig hebt op school.

Of je nu bestuurder bent, directeur, HR-medewerker, (G)MR-lid of preventiemedewerker: de Arbocatalogus PO helpt je om te voldoen aan de Arbowet én om die regels werkbaar te maken in de praktijk.

Goed om te weten

De Arbocatalogus PO is onderdeel van de cao en wordt continu geactualiseerd. Zo werk je altijd volgens de laatste inzichten.

→ arbocataloguspo.nl

Op elke school heb je een preventiemedewerker nodig om alle arbo-issues op te pakken. Brenda Steinmetz (VfPf) vraagt aan Mario Gubbels (preventiemedewerker) waarom deze rol zo belangrijk is.

Wat maakt arbo leuk?

Je werkt op de achtergrond aan dingen die er wel degelijk toe doen. Als het gebouw veilig is, als mensen weten hoe ze moeten ontruimen of goed zitten op hun stoel. Je draagt bij aan de randvoorwaarden, daar komt veel voor terug. Dat geeft mij veel voldoening. Kinderen en personeel voelen zich veiliger in een school waar het goed geregeld is. Dat geeft mij heel veel plezier in het werk.

Hoe zorg je dat het plan van aanpak blijft leven?

Tussen de RI&E's in bezoek ik jaarlijks alle scholen. We kijken samen welke punten er nog openstaan, lopen deze punten nog steeds, waarom zijn ze niet opgelost, en wat is er bijgekomen? Ik loop ook zelf door het gebouw met een arbo-bril op. Zo houd je de vinger aan de pols.

Heb je nog een tip voor preventie medewerkers?

Probeer arbo draagkracht te geven, ook op de werkvloer. Wij doen bijvoorbeeld het project Luchtwatch, waarbij kinderen zelf het binnenklimaat bewaken met CO₂-meters. Ze openen ramen als ze zien dat het nodig is. De kinderen zijn dan medeverantwoordelijk, en dat vinden ze vaak fijn.

Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden

Luister alle tips van Mario in deze [podcastaflevering](#) van PO praat.

**sta
sterker
met de
preventie
mede-
werker**

Voelt iedereen zich veilig op jouw school?

Wist je dat...

- 16% van de medewerkers in het primair onderwijs te maken heeft gehad met ongewenst gedrag?
- Verbale agressie, vooral van leerlingen en ouders, het vaakst voorkomt?
- Vrouwen zich vaak minder veilig voelen om collega's feedback te geven dan mannen?

Sociale veiligheid structureel borgen

De werkgever is verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving. Met de komst van de Wet Vrij en Veilig Onderwijs worden scholen verplicht om sociale veiligheid structureel te borgen. Dit kun je nú al doen:

- Zorg voor een toegankelijke klachtenprocedure
- Sluit je aan bij een landelijke klachtencommissie
- Stel een vertrouwenspersoon aan – intern én extern
- Monitor jaarlijks de veiligheidsbeleving
- Evalueer jaarlijks het veiligheidsbeleid met MR en deskundigen
- Overleg bij vermoedens van misbruik met de vertrouwensinspecteur

Stichting OPOZ in Zoetermeer heeft samen met een expert van VFPf hun schoolveiligheidsplan naar een hoger niveau getild.

“Iedereen wilde graag op een positieve, constructieve manier bijdragen. Het bracht een voelbare cultuurverandering binnen OPOZ tweeweg. We merken dat mensen hier op aanslaan, enthousiast worden en uitgroeien tot ambassadeurs.”

Meer weten over sociale veiligheid?

Check dan het thema Psychosociale arbeidsbelasting op de Arbocatalogus PO.

TIP

Maak ongewenst gedrag bespreekbaar in je team

De dialoogkaarten Ongewenst Gedrag zijn speciaal ontwikkeld voor het primair onderwijs en helpen je om het gesprek open en veilig te voeren. De vragen gaan in op de thema's preventie en beleid, definitie en ervaringen, signalen herkennen, omgaan met ongewenst gedrag en persoonlijke reflectie.

Wil je ermee aan de slag? Vraag de kaartenset aan bij jouw regioteam.

SHRM

Klaar voor de toekomst?

3 manieren waarop SHRM jouw organisatie versterkt

SHRM (Strategisch HR-Management) zorgt ervoor dat je personeelsbeleid is gekoppeld aan de lange termijn doelen van je school. Je denkt na over welke competenties en expertise nodig zijn om je schoolvisie te realiseren en hoe je je personeelsbestand hierop inricht. Zodat je recht op je strategische doelen afgaat en klaar staat voor de toekomst.

Wat heb je aan SHRM in het primair onderwijs?

1

Aandacht voor ontwikkeling

Met SHRM richt je je niet alleen op het werven en selecteren van nieuw personeel, maar ook op de professionele ontwikkeling van je medewerkers. Met trainingen, coaching, loopbaanontwikkeling en het creëren van een stimulerende leeromgeving.

2

Draagt bij aan duurzame inzetbaarheid

SHRM draagt bij aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers door te zorgen voor een goede balans tussen werk en privé, een veilige werkomgeving en mogelijkheden voor persoonlijke groei.

3

Groeien naar een lerende organisatie

Een school die SHRM toepast, ontwikkelt zich tot lerende organisatie. Dit betekent dat je continu leert van eigen ervaringen en van de ontwikkelingen in je omgeving. Dat pas je toe op je personeelsbeleid.

Werk maken van SHRM?

De PO-Raad heeft een praktische scan: Regie op Strategisch HR-beleid. Kijk op poraad.nl.

Strategische Personeelsplanning Kijk verder dan vandaag

In onze uitdagende onderwijswereld is strategische personeelsplanning (SPP) onmisbaar. Het helpt je namelijk om verder te kijken dan de dagelijkse besommeringen en te focussen op de instroom, doorstroom en uitstroom van personeel.

SPP is een middel om tot een optimale personeelsbezetting te komen. Je houdt rekening met interne en externe ontwikkelingen. Met een SPP breng je in kaart welke mensen er straks nodig zijn (gewenste formatie) en welke mensen er straks beschikbaar zijn (verwachte bezetting). Het geeft inzicht in het ontwikkelpotentieel van je personeel en handvatten voor benodigde HR-acties.

Geen speeltje van HR

SPP moet geen speeltje zijn van HR. Het vraagt om een gezamenlijke inspanning van management, HR, (G)MR en de afdeling financiën.

“Zo zorg je ervoor dat altijd de juiste mensen op de juiste plek zitten voor het behalen van je strategische doelen.”

→ vfpf.nl/spp

Wat levert SPP op?

- Zorgt voor de juiste persoon op de juiste plek
- Focust op onderhoud van het personeelsbestand
- verlaagt de kosten

Kortom, het draagt bij aan goed werkgeverschap!

TIP Tip van de expert!

“Maak een SPP in het voorjaar, dan kan het nog mee in de begroting van het volgend schooljaar. Net als de begroting is ook een SPP meerjaren-werk. Vervolgens kijk je elk jaar of je de planning moet aanvullen, oppoetsen of aanpakken.”

Gerard Evers, specialist op het gebied van personeelsmanagement

5 lessen geleerd

dankzij de Subsidie Lerend Werken

Als schoolleider heb je een sleutelrol binnen je team. Het is essentieel dat je je als professional blijft ontwikkelen. Hoe houd je grip op het ziekteverzuim op je school? Hoe krijg je een langdurig zieke collega weer stapsgewijs aan het werk? Hoe houd je je mensen aan boord? Met de Subsidie Lerend Werken kun je coaching financieren die je daarbij helpt. Schoolleiders die hier gebruik van maakten, delen hun ervaringen:

1

“Al kort na de start van de individuele coaching merkte ik verandering. Ik leerde welke invloed ikzelf kan hebben op het verzuim in mijn school. En ik weet nu hoe ik daar slagvaardiger mee om kan gaan.”

2

“Ik vermoed dat 80 procent van de schoolleiders het moeilijk vindt om aan de bel te trekken bij langduriger verzuim. Reflectie op eigen handelen en bruikbare tips helpen daarbij enorm.”

3

“Het is goed om naar jezelf te kijken. Je kunt een heleboel willen, maar het begint bij jezelf. Als je je daarvan bewust bent, dan kun je sneller stappen zetten. Als ik verander, verandert niet alleen het verzuim, maar verandert alles mee.”

4

“Ik vond het soms lastig om aandacht te krijgen voor duurzame inzetbaarheid. Wat is nu een nuttige invulling van die PDI-uren? Ik kan dat nu veel beter bespreekbaar maken binnen ons team.”

5

“Zo’n coach denkt op een andere manier met je mee. Ze hielp mij om te leren respectvol een lastig gesprek te voeren met een medewerker. Als startende locatielider miste ik daarin ervaring.”

Wat doet VfPf nog meer?

Hoe houd je mensen aan het werk in het onderwijs en voorkom je dat ze uitvallen? Werk samen aan een gezonde loopbaan. Adviseurs van VfPf weten precies hoe je dit aanpakt. Ze helpen alle scholen in het PO met advies.

Mobiliteit en van-werk-naar-werk: Behoud van onderwijspersoneel PO

Vergoeden kosten van vervanging en werkloosheid Collectief vangnet voor kosten bij vervanging en werkloosheid in het PO

We willen natuurlijk dat zoveel mogelijk mensen aan het werk blijven in het onderwijs. Het is al moeilijk genoeg om altijd iemand voor de klas te hebben staan in deze tijd van lerarentekort en hoog ziekteverzuim. De adviseurs van VfPf ondersteunen alle scholen in het PO om ziekteverzuim en werkloosheid te beperken.

Ontstaan er toch kosten voor vervanging bij verzuim of doordat een medewerker in een werkloosheidsuitkering terecht komt? Dan vergoedt VfPf een deel van die kosten uit de collectieve fondsen die we beheren. Schoolbesturen in het PO betalen premie aan VfPf om al deze dienstverlening uit te voeren.

TIP
In de portalen Mijn Vf en Mijn Pf vind je de overzichten van de kosten voor vervanging en werkloosheid bij jouw organisatie

Een stevige basis voor starters

Om startende en zij-instromende leerkrachten voor het onderwijs te behouden is een goed inductieprogramma essentieel.

Hoe is het met inductie gesteld in jouw organisatie?

- Sluit jullie inductiebeleid aan op de visie van de organisatie, het HR-beleid en het koersplan?
- Hebben jullie het beleid vertaald naar een praktisch inductieprogramma waarin alle collega's hun rol pakken?
- Benutten jullie de eerste drie jaar volop om de starter te laten groeien naar vakbekwaamheid?

Ik wil onze inductie verbeteren!

De adviseurs van VfPf zijn sparringpartner voor je inductiebeleid en de praktische uitvoering. Neem contact op via vfpf.nl/regioteams

Extra steun in de rug voor starter

Je inductieprogramma is op orde. Maar je wil een beginnende leerkracht graag wat extra begeleiding geven. Liefst door iemand met ervaring die de valkuilen en 'tips & tricks' kent. Die meekijkt in de klas, die reflecteert en adviseert. Is het lastig om hier ruimte voor vrij te maken op je school? Dan kan een mentor on the job van VfPf uitkomst bieden.

Wat is inductie in het onderwijs?

Inductie gaat over de beginfase, de eerste drie jaar, van een loopbaan in het onderwijs. Het is de start van de doorgaande leerlijn van onderwijsprofessionals en hoort onderdeel te zijn van het strategisch HR-beleid.

Lees hier meer over wat de VfPf-mentoren doen:

→ vfpf.nl/mentor

De kickstart voor jouw startende leerkracht

Een mentor on the job voor jouw starter of zij-instromer, op elk moment van het schooljaar? Dat kan!

VfPf ondersteunt je hierin met een startersbegeleider. Een gemotiveerde ervaringsdeskundige die je leerkracht met raad en daad bijstaat in de klas. Binnenkort ook voor schoolleiders beschikbaar. Ga naar vfpf.nl/mentor voor meer informatie.

- ✓ Extra steuntje in de rug
- ✓ Professionele begeleiding
- ✓ Zonder extra kosten (dienstverlening VfPf)

Benieuwd naar ervaringen? Bekijk onze video

Wij staan voor je klaar

Bij VfPf kijken we verder dan brandjes blussen. Samen met schoolbesturen maken we een plan dat werkt, met advies, kennis en praktische begeleiding. Zo bouwen we aan toekomstbestendige scholen: fijne werkplekken waar mensen kunnen groeien en teams klaar zijn voor morgen. We werken met drie regioteams die jouw regio kennen én dichtbij zijn. Wel zo prettig.

Vind jouw adviseur via vfpf.nl/regioteams

Op de hoogte blijven?

- Meld je aan voor onze maandelijkse nieuwsbrief: vfpf.nl/nieuwsbrief
- Volg ons op LinkedIn
- Kijk op vfpf.nl/agenda voor informatieve en inspirerende sessies
- Luister naar PO praat: dé podcast voor het primair onderwijs

Bij de helpdesk van Vf en Pf kun je terecht!

Heb je vragen over

- de voorwaarden die in onze reglementen staan om kosten vergoed te krijgen?
- de portalen Mijn Vf en Mijn Pf die je als werkgever moet gebruiken?
- premienota's en subsidiemogelijkheden?

De helpdesk is elke werkdag bereikbaar via helpdesk@vfpf.nl en telefoonnummer **088 605 51 55**. Bel ons gerust!

Arbo Adviescentrum PO

Telefoonnummer: **088 837 30 30**
(elke werkdag van 8.30 tot 17.00 uur)

E-mailadres: arbo-advies@vfpf.nl

Voor vragen over RI&E (Arbomeester), Arbocatalogus PO, arbobeleid en -wetgeving en arbotrainingen.

Arbomeester.nl

Erkend instrument voor het uitvoeren van een Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

Arbocataloguspo.nl

Praktische informatie en oplossingen, speciaal gericht op het PO, goedgekeurd door de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Klassewerkplek

Wil je het werkgeluk op jouw school verbeteren? Begin dan met het meten van het nulpunt en meld je aan met alle scholen binnen jouw bestuur. De rapportages van Klassewerkplek (per school en voor de hele organisatie) geven handvatten voor verbeterpunten.

Deze gids nabestellen?

Extra exemplaren van deze gids nodig, om door te geven aan collega's? Dat kan! Stuur een e-mail naar communicatie@vfpf.nl.

Deel jouw mening

Ben jij bestuurder, schoolleider of HR-adviseur in het primair onderwijs? Dan horen we graag jouw mening! Als lid van ons klantpanel help je ons om onze dienstverlening nóg beter en gebruiksvriendelijker te maken. Direct aanmelden of meer lezen? Kijk dan op vfpf.nl/klantpanel.

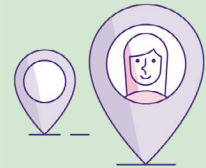
Voor alle scholen in het PO

Advies op maat zonder extra kosten

Praktisch en doelgericht

Met specialistische kennis en handige tools

Persoonlijk en dichtbij

Dankzij onze regioteams

Goed onderwijs

begint bij onderwijspersoneel dat met plezier aan het werk is en blijft.

Samen bouwen we aan:

Een onderwijswereld vol gezonde schoolorganisaties met toekomstbestendige en veerkrachtige teams.

vfpf.nl